

Aprobat la ședința Consiliului Băncii

Proces verbal nr. **PV/CB/13.2017**Din **19 Decembrie 2017****C1 - UZ INTERN**

Politica Nr. A_000333_06

*de contabilitate pentru anul 2018 în conformitate cu
Standardele Internaționale de Raportare Financiară*

CUPRINS

1. PREVEDERI GENERALE	3
2. POLITICI DE CONTABILITATE	4
3. DEZVALUIRE REFERITOR RISCURILOR FINANCIARE.....	21
4. ALTE DEZVALUIRI.....	24

Prefața

I – OBIECTIVUL - SUMAR /ESENȚA MODIFICĂRILOR - ÎN CAZUL ACTUALIZĂRII
Politica de contabilitate pentru anul 2018 în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară.
II. CUVINTELE CHEIE PROPUSE
III. APLICARE
Destinatari Departamente din cadrul Oficiului Central Aria de aplicabilitate Contabilitate Data intrării în vigoare 01.01.2018 Perioada de acțiune Nedeterminat Versiunea 06
IV. DOCUMENTE DE REFERINȚĂ
Planul de conturi al evidenței contabile în bănci și alte instrucțiuni financiare din Republica Moldova. Legea contabilității 113/27.04.2007 Standardele Internaționale de Raportare Financiară
V. PARTICIPANȚI
Subdiviziunea Emitent Sectia Contabilitate Generala, Departamentul Financiar Autor Dumitru Cucuș Verificatori Departamentul Conformitate Departamentul Legalitate Departamentul Guvernanță Corporativă Coordonator Andrei Suruceanu
VI. CLASIFICARE
Finante /contabilitate
VII. DOCUMENTUL ABROGAT
Politica de contabilitate pentru anul 2016 în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară aprobată prin proces verbal nr.08 din 6 decembrie 2016.

1 Prevederi Generale

Standardele de contabilitate

BC Mobiasbanca – Groupe Societe Generale SA (in continuare “Banca”) utilizează Standardele Internaționale de Raportare Financiară, după cum au fost emise de către Consiliul Pentru Standardele Internaționale de Contabilitate („SIRF”), pentru întocmirea rapoartelor financiare anuale.

In conformitate cu Legea contabilității 113/27.04.2007, începând cu 1 ianuarie 2012 in scopuri contabile Banca va utiliza SIRF in versiunea adoptata de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Planului de conturi al evidenței contabile în bănci emise de Banca Națională a Moldovei („BNM”).

Perioada contabilă

Exercițiul financiar în anul gestionar începe la 1 ianuarie și se încheie la 31 decembrie, și include toate operațiunile economice efectuate în bancă în perioada respectivă.

Situațiile financiare interimare

Începând cu anul 2011 Banca va pregăti situațiile financiare interimare pentru perioada de șase luni încheiata la 30 iunie.

Situațiile financiare

Situațiile financiare ale Băncii sunt emise anual și includ următoarele elemente majore conform cerinței în baza SIRF:

- Raportul privind rezultatele financiare
- Bilanțul contabil
- Raportul privind fluxul mijloacelor bănești
- Raportul privind fluxul capitalului propriu
- Note explicative la rapoarte financiare

Rapoartele financiare sunt prezentate în lei moldovenești („MDL”), care reprezintă moneda funcțională și de prezentare a Băncii.

Banca prezintă informația comparativ cu anul precedent pentru toate elementele situațiilor financiare, la fel și pentru toate cazurile de dezvăluiri.

Indicii financiari prezentați în rapoarte urmează să reflecte toate operațiunile economice și tranzacțiile care s-au petrecut în perioada gestionară. Indicii financiari prezentați în rapoartele întocmite conform SIRF corespund rezultatelor reale.

Întocmirea rapoartelor financiare reprezintă o informație sistematizată despre evenimentele și operațiunile economice, care influențează asupra rezultatelor activității băncii.

2 Politici de contabilitate

Principii de evaluare

Rapoartele financiare ale Băncii sunt întocmite în baza costului istoric, cu excepții pentru:

- Instrumentele financiare derivate sunt evaluate la valoarea justă;

- Activele și obligațiunile financiare deținute la valoarea justă în contul profit și pierderi sunt evaluate la valoarea justă;
- Instrumentele destinate pentru vânzare sunt evaluate la valoarea justă cu excepția acelor instrumente financiare pentru care nu este disponibilă o estimare sigură a valorii juste, în acest caz astfel de instrumente sunt evaluate la cost minus provizioanele pentru pierderi.

Utilizarea estimărilor și evaluărilor

Întocmirea rapoartelor financiare în conformitate cu SIRF prevede ca conducerea să facă evaluări, estimări și presupuneri, cu efecte asupra aplicării politicilor și a sumelor raportate ale activelor și obligațiilor, veniturilor și cheltuielilor. Estimările și presupunerile aferente se bazează pe experiența istorică și alți factori, considerați siguri în aceste condiții, rezultatul lor constituind baza de formare a evaluărilor privind valorile de bilanț ale activelor și obligațiilor, ce nu erau clar prezentate în sursele inițiale. Rezultatele reale pot să difere de aceste estimări.

Estimările și presupunerile aferente sunt verificate în permanență. Revizuirile estimărilor contabile sunt reflectate în perioada în care este revizuită estimarea dacă revizuirea afectează doar acea perioadă, sau reflectate în perioada de revizuire și perioadele viitoare dacă revizuirea influențează atât perioada curentă, cât și pe cele viitoare.

În notele explicative la rapoarte financiar sunt descrise informațiile privind domeniile semnificative de incertitudine ale estimărilor, precum și evaluările esențiale în aplicarea politicilor contabile, cu efecte semnificative asupra sumelor recunoscute în rapoartele financiare.

În cazul în care după închiderea situațiilor financiare (31 decembrie și 30 iunie) vor fi depistate/identificate evenimente ce pot conditiona sau au conditionat în perioada imediat următoare default-ul clientului (inclusiv restructurarile), care s-au produs după închiderea bilanțului contabil și până la emiterea raportului de audit, atunci situațiile financiare urmează a fi modificate corespunzător. Se vor ajusta doar acele cazuri care depășesc pragul de semnificație, conform politicii de contabilitate a băncii.

Conversiunea în valută străină și tranzacțiile în valuta străină

Tranzacțiile în valută străină efectuate în perioada de gestiune sunt convertite la cursul de schimb aplicabil în ziua tranzacției. Soldurile activelor și obligațiilor monetare denominate în valută străină sunt convertite zilnic în lei moldovenești reieșind din cursul oficial al Băncii Naționale pentru valutele străine respective. Diferențele de curs, generate de conversiunea în lei moldovenești a activelor și obligațiilor cu evidență în monedă străină, sunt reflectate în raportul privind rezultatele financiare. Activele și obligațiile nemonetare denominate în valută străină sunt convertite în lei moldovenești conform cursului de schimb în vigoare în ziua tranzacției.

Tranzacțiile în valută străină se contabilizează și se reflectă în rapoartele financiare la data valutării și la rata de schimb, stipulate de părți pentru înregistrarea mijloacelor bănești în conturile partenerilor. Diferențele de curs care rezultă din aceste tranzacții se înregistrează la venituri sau cheltuieli la data valutării, folosindu-se rata de schimb a valutilor tranzacționate față de MDL de la acea dată.

Conversiunea în valută străină și tranzacțiile în valuta străină (continuare)

Tranzacțiile spot, contractele valutare și forward, opțiunile valutare, acordurile swap se înregistrează în evidență la valoarea justificată documentar. Valorile justificate ale acestor instrumente se înregistrează în Bilanțul contabil, iar veniturile și pierderile realizate în Raportul privind rezultatele financiare.

Instrumente financiare derivate

Instrumentele financiare derivate sunt recunoscute inițial la valoarea justă. După recunoașterea inițială, instrumentele financiare derivate sunt evaluate ulterior la valorile juste, fără scăderea costurilor de tranzacție ce urmează să fie suportate la vânzare sau ieșire.

Cea mai bună confirmare a valorii juste a unui instrument financiar la recunoașterea inițială este prețul de tranzacție (valoarea justă a plății efectuate sau încasate), cu excepția cazului în care valoarea justă se confirmă prin comparație cu alte tranzacții de piață curente observabile ale instrumentului (fără modificare

sau reambalare) sau în baza unei tehnici de evaluare a cărei variabile includ doar date de pe piețe observabile.

Anumite contracte cu titlu derivat cuprinse în alte instrumente financiare vor fi separate de contractul de bază și contabilizate ca contracte cu titlu derivat, dacă caracteristicile economice și riscurile aferente contractului cu titlu derivat inclus nu sunt strâns legate de caracteristicile economice și riscurile aferente contractului de bază, și contractul de bază nu este înregistrat la valoarea justă prin profit sau pierdere. Contractele complexe cu titlu derivat sunt evaluate la valoarea justă cu modificările recunoscute prin contul de profit sau pierdere.

Active și obligații financiare

(i) Clasificare

Activele financiare vor fi împărțite în clasificări contabile bazate pe modul în care sunt măsurate:

- Costul amortizat
- Valoarea justă prin alte venituri globale (FVTOCI)
- Valoare justă prin profit sau pierdere (FVTPL)

Datorită băncilor, Împrumuturi și avansuri către clienți, Investiții financiare la cost amortizat.

Începând cu 1 ianuarie 2018, datoria băncilor și împrumuturile și avansurile către clienți, inclusiv nefinanciare active cu plăți fixe sau determinabile care nu au fost cotate pe o piață activă, altele decât cele:

- Banca trebuie intenționează să le vândă imediat sau în termenul apropiat
- Banca, la recunoașterea inițială, desemnată la FVPL sau ca fiind disponibilă pentru vânzare
- Pentru care Banca nu a putut să-și recupereze substanțial toată investiția inițială, altele din cauza creditului deteriorare, care a fost desemnată ca fiind disponibilă pentru vânzare.

Începând cu 1 ianuarie 2018, Banca numai Datorită băncilor, Împrumuturi și avansuri către clienți și altele investiții financiare la cost amortizat dacă sunt îndeplinite ambele condiții:

- Activele financiare sunt deținute în cadrul unui model de afaceri cu obiectivul de a deține active financiare pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale
- Termenii contractuali ai activului financiar dau naștere la date specificate fluxurilor de trezorerie care sunt exclusiv plățile principalului și dobânzii (SPPI) asupra sumei principale restante.

Evaluarea modelului de afaceri

Banca își determină modelul de afaceri la nivelul care reflectă cel mai bine modul în care gestionează grupurile de active financiare pentru atingerea obiectivului său de afaceri.

Modelul de afaceri al băncii nu este evaluat în funcție de instrument, ci la un nivel mai ridicat al portofoliilor agregate și se bazează pe factori observabili precum:

- Modul în care performanța modelului de afaceri și a activelor financiare deținute în cadrul aceluși model de afaceri sunt evaluate și raportate personalului de conducere cheie al entității
- Riscurile care afectează performanța modelului de afaceri (și activele financiare deținute în cadrul aceluși model de afaceri) și, în special, modul în care sunt gestionate aceste riscuri
- Modul în care managerii afacerii sunt compensați (de exemplu, dacă compensația se bazează pe valoarea justă a activelor gestionate sau pe fluxurile de numerar contractate colectate)
- Frecvența, valoarea și calendarul anticipat al vânzărilor sunt, de asemenea, aspecte importante ale evaluării Băncii

Evaluarea modelului de afaceri se bazează pe scenarii așteptate în mod rezonabil, fără a lua în considerare scenariile "cel mai rău caz" sau "scenariul de stres". Dacă fluxurile de trezorerie după recunoașterea inițială sunt realizate într-o manieră diferită de așteptările inițiale ale băncii, Banca nu

modifică clasificarea activelor financiare rămase deținute în acest model de afaceri, ci încorporează astfel de informații atunci când evaluează situațiile financiare noi sau originale bunurile înainte.

Testul SPPI

Ca a doua etapă a procesului său de clasificare, Banca evaluează condițiile contractuale de finanțare pentru a le identifica

dacă îndeplinesc testul SPPI.

"Principal" în sensul acestui test este definit ca valoarea justă a activului financiar la recunoașterea inițială și se poate schimba pe întreaga durată de viață a activului financiar (de exemplu, dacă există rambursări ale principalului sau amortizarea primei / reducerii) .

Elementele cele mai semnificative de interes în cadrul unui aranjament de împrumut sunt, în mod obișnuit, considerarea valorii în timp a banilor și a riscului de credit. Pentru a face evaluarea SPPI, Banca apreciază și consideră factori relevanți, cum ar fi moneda în care este exprimat activul financiar și perioada pentru care este stabilită rata dobânzii.

În schimb, termenii contractuali care introduc o expunere mai mare decât de minimis la riscurile sau volatilitatea fluxurilor de trezorerie contractuale care nu au legătură cu un acord de împrumut de bază nu dau naștere fluxurilor de numerar contractuale care reprezintă numai plăți de capital și dobânzi din suma rămasă neschimbată . În astfel de cazuri, cheltuielile financiare activul trebuie să fie măsurat la FVPL.

Instrumentele de datorie evaluate la valoarea justă prin alte venituri globale (Politica aplicată de la 01/01/2018).

Banca aplică categorii noi sub SIFR 9 pentru instrumentele de datorii evaluate la valoarea justă prin alte venituri globale când sunt îndeplinite ambele condiții:

Instrumentul este deținut în cadrul modelului de afaceri, al cărui obiectiv este atins de ambele – colectarea fluxurilor contractuale de numerar și vânzarea activelor financiare.

Condiții contractuale ale activului financiar trec testul SPPI.

Instrumentele respective cuprind în mare măsură activele care inițial au fost clasificate ca instrumente financiare deținute pentru vânzare sub SIC 39.

Instrumentele de datorii evaluate la valoarea justă prin alte venituri globale sunt evaluate ulterior la valoarea justă prin contul de venituri și pierderi care apar din cauza modificării în valoarea justă recunoscută prin alte venituri globale. Veniturile din dobânzi și câștigurile sau pierderile din schimb valutar sunt recunoscute în profit sau pierdere în același mod ca și pentru activele financiare evaluate la costul amortizat.

În cazul în care Banca deține mai mult de o investiție în același titlu de creanțe, acestea sunt considerate a fi eliminate în baza la regula „primul-intrat primul-ieșit”. La derecunoaștere, câștigurile sau pierderile cumulate anterior recunoscute în alte venituri globale sunt reclasificate de la alte venituri globale la contul de profit sau pierdere.

Instrumentele de capitaluri proprii la valoarea justă prin alte venituri globale (Politica aplicată de la 01/01/2018).

La recunoașterea inițială, Banca ocazional alege să clasifice irevocabil o parte din investițiile în capitalurile proprii ca instrumente de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte venituri globale, atunci când îndeplinesc definiția capitalului propriu în conformitate cu SIC 32 Instrumente financiare: Prezentarea, și care nu sunt deținute pentru tranzacționare. Această clasificare este determinată după regula “instrument – pe bază de instrument”.

Câștigurile și pierderile din aceste instrumente de capitaluri proprii nu sunt niciodată reciclate spre profit. Dividendele sunt recunoscute în profit sau pierderi ca alte venituri operaționale, atunci când dreptul de plată a fost stabilit, cu excepția cazului în care Banca beneficiază de astfel de venituri ca o recuperare a unei părți din costul instrumentului, caz în care astfel de câștiguri sunt recunoscute în alte venituri globale.

Valoare justă prin profit sau pierdere (FVTPL)**Derivative reflectate la valoarea justă prin contul de profit și pierdere.**

Un instrument derivat este un instrument financiar sau un alt contract care cuprinde următoarele trei caracteristici:

- Valoarea sa se modifică ca urmare a modificării ratei dobânzii specificate, a prețului instrumentului financiar, prețului de bază, cursului de schimb valutar, indicelui prețurilor sau ratelor, ratingului de credit, sau indicelui de credit, sau altului factor variabil, în cazul unei variabile nefinanciare, să nu fie specifică pentru o parte la contract (adică, "subiacentă").
- Nu necesită o investiție netă inițială sau o investiție netă inițială mai mică decât ar fi necesar pentru alte tipuri de contracte la care se așteaptă să aibă un răspuns similar la schimbările factorilor de piață.
- Se stabilește la o dată ulterioară.

Tranzacții cu instrumente derivate cu diverse contrapartide.

Acestea includ swap-uri pe rata dobânzii, contracte futures, swap pe riscul de credit, contracte swap cross-currency, contracte forward valutare și opțiuni la ratele de dobândă, monedele străine și acțiuni. Instrumentele financiare derivate sunt înregistrate la valoarea justă și sunt înregistrate ca active atunci când valoarea justă a lor este pozitivă și ca obligațiune atunci când valoarea justă este negativă. Derivative integral acoperite care sunt decontate net în numerar în mod regulat prin organul național pentru piețele financiare sunt recunoscute numai în măsura soldului overnight restant. Modificările din valoarea justă a instrumentelor financiare derivate sunt incluse în venitul net din tranzacționare, cu excepția cazului în care este utilizat hedging.

Derivative încorporate.

Un instrument derivat încorporat este o componentă a unui instrument hibrid care include și un contract de bază nederivativ cu efectul ca unele fluxuri de numerar ale instrumentului combinat, variază într-un mod similar ca derivativ sinestătător. Un derivat încorporat provoacă modificarea unelor sau tuturor fluxurilor de numerar care în alt caz ar fi fost modificate în conformitate cu o rată specificată, prețul instrumentului financiar, prețul produsului, cursul de schimb valutar, indicele prețurilor sau ratelor, ratingul de credit sau indicele de credit sau altă variabilă, cu condiția ca, în cazul unei variabile nefinanciare, nu este specifică pentru o contrapartida la contract. Un derivativ care este atașat la un instrument financiar, dar care poate fi transferat prin contract independent de instrumentul respectiv, sau are o alta contrapartidă de la instrumentul respectiv, nu este considerat ca un instrument derivat încorporat, dar ca un instrument financiar separat.

În conformitate cu IAS 39, instrumente financiare derivate încorporate în active financiare, obligațiuni și contacte nefinanciare au fost tratate ca derivative separate și înregistrate la valoarea justă dacă îndeplineau definiția unui derivativ (așa cum este definit mai sus) caracteristicile și riscurile lor economice nu au fost strâns legate de cele ale contractului-de bază și contractul de bază nu a fost deținut pentru trading sau desemnat la VJPP. Derivativele încorporate separate de bază sunt desemnate la valoarea justă în portofoliul trading cu modificări ale valorii juste recunoscute în contul de profit și pierdere.

Începând cu 1 ianuarie 2018, odată cu introducerea IFRS 9, Banca contabilizează în acest fel de derivative încorporate în datorii financiare și contracte de bază nefinanciare. Activele financiare sunt clasificate pe baza modelului de afaceri și testului SPPI.

Active sau obligațiuni financiare deținute pentru tranzacționare.

Banca clasifică activele financiare sau datoriile financiare ca destinate pentru tranzacționare când acelea au fost cumpărate sau emise în principiu pentru generarea profitului pe termen scurt prin activitate de tranzacționare sau formare a unei părți a portofoliului de instrumente financiare care sunt gestionate împreună, pentru care există dovada de generare a profitului în termen scurt. Activele și pasivele deținute pentru tranzacționare sunt înregistrate și evaluate în raportul poziției financiare la valoarea justă. Modificările valorii juste sunt recunoscute în venitul net din tranzacționare. Venituri sau cheltuieli privind dobânzile și dividendele sunt înregistrate în venitul net din tranzacționare, în conformitate cu termenii contractului stabilit, sau când dreptul la plata a fost stabilit.

Sunt incluse în această clasificare titluri de creanțe, acțiuni, poziții scurte și credite pentru clienți care au fost achiziționate în principiu în scopul vânzării sau răscumpărării pe termen scurt.

Comentariu

SIC 39 necesita ca instrumentele financiare deținute pentru tranzacționare să fie evaluate la VJPP. SIFR 9 impune ca instrumente financiare să fie clasificate pe baza combinării modelului de afaceri al entității pentru gestionarea activelor și a caracteristicilor fluxurilor de numerar contractuale ale instrumentelor. Pentru activele financiare care sunt instrumente de datorie, deținute pentru tranzacționare este un scop a modelului de afaceri care rezulta în evaluarea în VJPP. Criteriile pentru clasificarea activelor și pasivelor financiare sunt definite de SIFR 9 și sunt similare cu cele din SIC 39

(ii) Recunoaștere

Activele și obligațiile financiare sunt recunoscute inițial la valoarea justă, plus, în cazul activelor și obligațiilor financiare neexprimate la valoarea justă prin profit sau pierdere, costurile de tranzacționare atribuibile.

Banca recunoaște inițial creditele și avansurile, depozitele, titlurile de creanță emise și obligațiile subordonate la data la care sunt generate. Procurările și vânzările de active financiare sunt recunoscute la data tranzacției la care Banca se angajează să efectueze o procurare sau vânzare. Toate celelalte active și obligații financiare (inclusiv activele și obligațiile desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere) sunt recunoscute inițial la data comercializării, când Banca devine parte a prevederilor contractuale ale instrumentului.

(iii) Derecunoaștere

Banca derecunoaște un activ financiar când expiră drepturile contractuale la fluxurile de mijloace bănești ale activului sau în momentul în care transferă drepturile pentru încasarea fluxurilor de mijloace bănești contractuale ale activului financiar, în cadrul unei tranzacții în care sunt transferate toate riscurile și drepturile asupra beneficiilor aferente activului financiar. Orice cotă în activele financiare transferate, creată sau reținută de Bancă, este recunoscută ca activ sau obligație separată.

Banca derecunoaște o obligație financiară atunci când obligațiile contractuale sunt exonerate, anulate sau expiră.

Banca încheie tranzacții în care transferă activele recunoscute în bilanțul contabil, dar păstrează toate riscurile și drepturile asupra beneficiilor aferente activelor transferate, sau o parte din ele. În cazul în care sunt păstrate toate sau o parte semnificativă din riscurile și drepturile asupra beneficiilor, activele transferate nu sunt derecunoscute din bilanțul contabil. Transferurile de active cu păstrarea tuturor sau a unei părți semnificative de riscuri și drepturi asupra beneficiilor, includ, de exemplu, tranzacțiile de răscumpărare. Hârtiile de valoare vândute în cadrul aranjamentelor de vânzare – răscumpărare sunt derecunoscute în bilanțul contabil și creanțele corespondente de la cumpărător pentru plată sunt recunoscute din data la care Banca transferă activele. Banca utilizează metoda identificării specifice pentru a determina câștigul sau pierderea la derecunoaștere.

(iv) Compensare

Activele și obligațiile financiare sunt compensate și valoarea netă este înregistrată în bilanțul contabil doar atunci când există un drept legal de compensare a valorilor recunoscute și există intenția de decontare în bază netă sau de realizare simultană a activului și decontare a datoriei.

Veniturile și cheltuielile sunt prezentate în bază netă doar când acest lucru este permis de standardele de contabilitate, sau în cazul câștigurilor sau pierderilor ce apar în cadrul unui grup de tranzacții similare.

(v) Evaluarea la costul amortizat

Costul amortizat al unui activ sau obligații financiare reprezintă valoarea la care este evaluat activul sau obligația financiară la recunoașterea inițială, minus rambursările principalului, plus sau minus amortizarea acumulată, utilizându-se metoda dobânzii efective a oricărei diferențe dintre valoarea inițială recunoscută și valoarea la scadență, minus orice reduceri privind deprecierea. Metoda lineară a dobânzii reprezintă cea mai bună evaluare a Băncii a metodei dobânzii efective.

(vi) Evaluarea la valoarea justă

Determinarea valorilor juste ale activelor și obligațiilor financiare se bazează pe prețurile cotate pe piață sau cotațiile de preț ale dealerilor pentru instrumentele financiare comercializate pe piețe active. Valoarea justă a tuturor celorlalte instrumente financiare este determinată prin tehnici de evaluare. Tehnicile de evaluare includ tehnicile valorii nete curente, metoda fluxului scontat de mijloace bănești, compararea cu instrumente similare pentru care există prețuri de piață observabile, și modele de evaluare.

În cazul în care sunt utilizate tehnicile fluxului scontat de mijloace bănești, fluxurile de mijloace bănești preconizate viitoare se bazează pe cele mai bune evaluări ale conducerii și rata de scont reprezintă rata de piață la data bilanțului contabil pentru un instrument cu termeni și condiții similare. Când sunt utilizate modelele de preț, datele inițiale se bazează pe evaluările de piață la data bilanțului contabil. În cazul în care valoarea justă nu poate fi estimată sigur, instrumentele de capital necotate, ce nu au preț de piață cotate pe o piață activă sunt evaluate la cost și testate periodic pentru depreciere.

(vii) *Identificarea și evaluarea deprecierei*

În conformitate cu SIRF 9, Banca utilizează modelul bazat pe „pierderea așteptată” pentru deprecierea activelor financiare. Pierderea așteptată se calculează utilizând informație rezonabilă și acceptabilă, accesibilă pentru Banca fără costuri sau eforturi nejustificate, care se bazează pe datele istorice, situația curentă și previziunile macroeconomice, dar nu în ultimul rând și pe informații privind riscul de credit aferent activului suport.

Banca calculează lunar provizioane pentru pierderile așteptate din depreciere pentru următoarele instrumente:

- active financiare evaluate la cost amortizat;
- active financiare evaluate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global;
- contracte de leasing;
- angajamente de acordare a creditelor;
- angajamente condiționale (acreditive, garanții).

La calculul provizioanelor în baza evaluării riscului de credit, Banca consideră următoarele 3 grupe:

- active financiare pentru care se calculează provizioane pentru pierderi așteptate din depreciere pe parcursul următoarelor 12 luni (grupa 1);
- active financiare pentru care se calculează provizioane pentru pierderi așteptate din depreciere pe toată durata de viață (grupa 2);
- active financiare depreciate (grupa 3).

Grupa 1:

Activele financiare se consideră a fi în acest grup dacă la data de raportare, riscul de credit aferent instrumentului nu s-a majorat semnificativ de la recunoașterea inițială a acestuia.

Majorarea semnificativă a riscului de credit aferent unui instrument financiar (de la recunoașterea inițială a acestuia) este evaluată de către banca la fiecare dată de raportare. În cadrul acestei evaluări, Banca utilizează modificările în riscul de survenire a unui eveniment de default pentru perioada de viață preconizată a instrumentului financiar. Pentru această estimare se iau în considerare informații rezonabile și acceptabile, care sunt disponibile fără costuri sau eforturi nejustificate, precum ca există indicii clare că riscul de credit s-a majorat semnificativ. Drept indicii clare pentru majorarea semnificativă a riscului de credit vor fi considerate:

- întâzieri mai mari de 30 de zile la plata principalului sau dobânzii/comisioanelor aferente;
- înrăutățirea ratingului intern al debitorului până la 7+, 7 sau 7-;
- alte elemente relevante bazate pe expertiză și evaluare individuală (deteriorarea situației financiare, modificări esențiale legate de structura garanțiilor, încălcarea condițiilor contractuale, condițiile macroeconomice defavorabile etc.).

Banca consideră că riscul de credit aferent unui instrument financiar nu s-a înrăutățit semnificativ de la recunoașterea inițială dacă se constată că acest instrument are un risc de credit scăzut la data de raportare fapt determinat prin:

- probabilitatea de default redusă;
- debitorul are o capacitate solidă de a-și onora obligațiile contractuale în viitorul apropiat și modificările adverse pe termen lung ale condițiilor economice și de afaceri pot, dar nu neapărat, reduce capacitatea debitorului de a-și onora obligațiile contractuale.

Banca nu va considera instrumentele financiare ca fiind cu risc scăzut doar din considerentul existenței unei garanții înalt lichide sau deoarece au o probabilitate de default mai mică decât alte instrumente similare.

Determinarea „riscului scăzut” aferent instrumentului financiar se efectuează în baza ratingurilor interne/externe (de exemplu, un rating extern din categoria celor investitoriale, de la A-/A3 în sus, poate confirma riscul scăzut al instrumentului financiar).

Grupa 2:

Activele financiare se considera a fi în acest grup dacă la data de raportare, riscul de credit aferent instrumentului s-a majorat semnificativ de la recunoașterea inițială a acestuia.

Additional, vor fi considerate în acest grup următoarele instrumente financiare:

- creditele restructurate în perioada de probă;
- creditele/angajamentele debitorilor cu ratingul 7+, 7 sau 7-.

Grupa 3:

Activele financiare se clasifică în acest grup dacă la data de raportare se considera a fi în default.

Banca determină situația de default în următoarele cazuri:

- existența întârzierilor mai mari de 90 de zile la plata principalului sau dobânzii/comisioanelor aferente;
- active financiare restructurate (*forbeared loans*).

Printre cele mai importante elemente (determinate de banca în baza cazurilor de pierdere deja înregistrate) care stau la baza identificării unui eventual default se regăsesc:

- 1) dificultăți financiare semnificative ale emitentului sau debitorului;
- 2) încălcări ale condițiilor contractuale, în special neachitarea sau nerambursarea dobânzilor sau plăților principale;
- 3) creditorul îi acordă debitorului, din motive economice sau juridice legate de dificultățile financiare ale debitorului, concesiile pe care nu le-ar acorda în alte condiții;
- 4) este probabil falimentul sau altă formă de reorganizare financiară a debitorului;
- 5) decesul debitorului (în cazul în care debitorul este persoană fizică);
- 6) dispariția unei piețe active pentru activul financiar, din cauza dificultăților financiare; sau
- 7) date observabile ce indică că există o diminuare estimabilă a viitoarelor fluxuri de mijloace bănești preconizate ale unui grup de active financiare din momentul recunoașterii inițiale a respectivelor active, deși diminuarea nu se poate identifica încă cu activele financiare individuale din cadrul grupului, inclusiv:
  - (a) modificările nefavorabile ale statutului de plată al debitorilor din cadrul grupului, sau
  - (b) condiții economice naționale sau locale ce se corelează cu neachitarea activelor din cadrul grupului.

Din perspectiva identificării majorării semnificative a riscului de credit și a calculului provizioanelor pe baza colectivă, Banca grupează instrumentele financiare (portofoliul de credite, contractele de leasing financiar și angajamente condiționale) în grupe omogene în dependența de riscul de credit. Elementele utilizate de banca la stabilirea grupurilor omogene sunt:

- segmentul de piață;
- tipul produsului;
- destinația creditului.

Pentru instrumentele financiare care se regăsesc în grupa 1, Banca va calcula provizioane pentru pierderile așteptate din depreciere pe baza colectivă:

$$ECL = PD * LGD * EAD * FL$$

unde:

ECL – pierderea așteptată (*expected credit loss*);

PD – probabilitatea de nerambursare/default (*probability of default*);

LGD – pierderea datorată defaultului (*loss given default*);

EAD – expunerea la default (*exposure at default*);

FL – coeficientul de „forward looking”.

PD și LGD sunt calculați în baza statisticilor din anii precedenți (orizont de timp de minim 5 ani); EAD se consideră valoarea curentă a instrumentului financiar (principal, dobânzi/comisioane, partea neretrasă, pentru care se aplică un factor de conversie creditară de 50%); FL – este coeficientul calculat pe baza „expert judgement”, care poate conține atât componenta macroeconomică (aplicabilă colectiv la nivel de portofoliu) cât și cea individuală (aplicabilă la nivel de instrument).

Pentru instrumentele financiare care se regăsesc în grupa 2, cu segmentul de piață Retail, Banca aplică aceleași prevederi ca și pentru grupa 1; pentru Non-Retail Banca utilizează o abordare individuală, bazată și pe elementele de „expert judgement” și „forward looking” pentru calculul pierderii așteptate și a provizionului aferent.

Pentru instrumentele financiare clasificate în default (S3), Banca calculează provizioanele aferente pierderilor așteptate din depreciere în mod individual, pe baza fluxurilor viitoare de mijloace bănești, stabilitatea financiară a clientului și valoarea de piață a gajurilor.

Instrumentele financiare din afara portofoliului de credite sunt de asemenea supuse calculului provizioanelor aferente pierderilor așteptate din depreciere în conformitate cu regulile menționate în normele interne.

Provizionarea deplină și casările

Creditele se casează după ce sunt provizionate la 100% după cum urmează:

- creditele asigurate cu gaj – la momentul cind sunt epuizate toate metodele de recuperare
- creditele neasigurate în conformitate cu normele interne.

(viii) Desemnarea la valoarea justă prin profit sau pierdere

Banca desemnează activele și obligațiile financiare la valoarea justă prin profit sau pierdere atunci când:

- activele sau obligațiile sunt gestionate, evaluate și raportate intern în baza valorii juste;
- desemnarea elimină sau reduce semnificativ o neconcordanță contabilă ce ar apărea în mod contrar; sau
- activul sau obligația conține un contract cu titlu derivat ce modifică semnificativ fluxurile de mijloace bănești ce ar fi prevăzute în mod contrar în contract.

Activele și obligațiile deținute pentru tranzacționare reprezintă activele și obligațiile pe care Banca le achiziționează sau le suportă în scopuri de vânzare sau de răscumpărare în termen apropiat sau pe care le deține ca parte a unui portofoliu care este gestionat în comun pentru a obține un profit pe termen scurt sau pentru a ocupa o anumită poziție.

Activele și obligațiile deținute pentru tranzacționare sunt recunoscute inițial și evaluate ulterior la valoarea justă în bilanțul contabil, costurile de tranzacționare fiind reflectate direct în profit sau pierdere. Toate modificările în valoarea justă sunt recunoscute în profit sau pierdere ca parte a venitului net aferent tranzacționării. Activele și obligațiile deținute pentru tranzacționare nu mai sunt reclasificate după recunoașterea inițială.

Credite și avansuri

Creditele și avansurile reprezintă active financiare nederivate cu sume de rambursare fixe sau determinabile ce nu sunt cotate pe o piață activă și pe care Banca nu intenționează să le vândă imediat sau în termenul apropiat.

Creditele și avansurile sunt evaluate inițial la valoarea justă plus costurile de tranzacționare incrementale directe, și evaluate ulterior la costul amortizat prin metoda dobânzii efective, cu excepția cazului în care Banca decide să clasifice creditele și avansurile la valoarea justă prin profit sau pierdere. Metoda lineară a dobânzii reprezintă cea mai bună evaluare a Băncii a metodei dobânzii efective.

Hârtii de valoare investiționale

Hârțile de valoare investiționale sunt evaluate inițial la valoarea justă plus costurile de tranzacționare incrementale directe și sunt contabilizate ulterior, în dependență de clasificarea acestora în păstrate până la scadență sau destinate pentru vânzare.

(i) Păstrate până la scadență

Investițiile păstrate până la scadență sunt active nederivate cu sume de rambursare fixe sau determinabile și scadență fixă, pe care conducerea Băncii intenționează și este capabilă să le păstreze până la scadență și care nu sunt desemnate la valoarea justă prin profit sau pierdere sau nu sunt destinate pentru vânzare.

Investițiile păstrate până la scadență sunt înregistrate la costul amortizat prin metoda dobânzii efective. Orice vânzare sau reclasificare a unui număr semnificativ de investiții păstrate până la scadență, înainte de scadența acestora, s-ar solda cu reclasificarea tuturor investițiilor păstrate până la scadență în investiții destinate pentru vânzare și ar împiedica Banca să clasifice hârțile de valoare investiționale ca păstrate până la scadență în exercițiul financiar curent și în următoarele două exerciții financiare.

Banca a clasificat drept active financiare păstrate până la scadență, titlurile de creanță cum sunt certificatele de depozit emise de Banca centrală.

(ii) Destinate pentru vânzare

Investițiile destinate pentru vânzare sunt investiții nederivate ce nu sunt desemnate drept o altă categorie de active financiare. Cotele de participare în capitalul propriu necotate, a căror valoare justă nu poate fi evaluată în mod sigur, sunt înregistrate la cost. Toate celelalte investiții destinate pentru vânzare sunt înregistrate la valoarea justă.

Venitul aferent dobânzilor este recunoscut în profit sau pierdere prin metoda dobânzii efective. Venitul aferent dividendelor este recunoscut în profit sau pierdere în momentul în care Banca are dreptul la dividende. Câștigul sau pierderile de schimb valutar aferente investițiilor în titlurile de creanță destinate pentru vânzare sunt recunoscute în profit sau pierdere.

Alte modificări ale valorii juste sunt recunoscute direct în capitalul propriu până în momentul în care investiția este vândută sau depreciată și soldul în capitalul propriu este recunoscut în profit sau pierdere.

Investițiile în capitalul propriu sunt clasificate ca active destinate pentru vânzare și sunt înregistrate la valoarea justă. În cazul în care nu este disponibilă o estimare sigură a valorii juste, investițiile în capitalul propriu sunt înregistrate la costul actualizat minus deprecierea.

Mijloace bănești și echivalentele lor

Mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești în tranzit și mijloacele bănești din bancomate.

În scopuri de raportare a fluxurilor de mijloace bănești, mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind: soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești depuse la Banca Națională a Moldovei, conturile Nostro în bănci, mijloacele bănești plasate în BNM și alte bănci, cu o scadență inițială mai mică de 90 de zile.

Mijloacele bănești și echivalentele lor sunt înregistrate în bilanț la costul amortizat.

Rezervele obligatorii plasate la BNM

Banca menține în scopuri de lichiditate o rezervă minimă obligatorie calculată la o rată specifică aplicată la soldurile medii a mijloacelor atrase de bănci pe parcursul perioadei de urmărire (intervalul cuprins între data de 16 a lunii precedente și data de 15 a lunii curente), inclusiv la toate depozitele clienților. Din mijloacele atrase în lei moldovenești (MDL) și valută neconvertibilă, rezerva obligatorie se menține în lei moldovenești. Din mijloacele atrase în valută liber convertibilă, rezerva obligatorie se menține în dolari SUA și/sau Euro.

Rezervarea de la mijloacele atrase în lei moldovenești și valute ne-convertibile se efectuează prin menținerea mijloacelor bănești în contul curent deschis la BNM. Rezervele din mijloacele atrase în dolari SUA, EURO și valute liber convertibile sunt menținute în conturi speciale al rezervelor obligatorii deschis la BNM.

Credite și avansuri de la bănci

Creditele de la bănci sunt recunoscute inițial la valoarea justă reprezentând sumele primite (valoarea justă a sumelor primite) minus costurile de tranzacționare suportate. Creditele de la bănci sunt înregistrate ulterior la costul amortizat prin metoda dobânzii efective. Metoda lineară a dobânzii reprezintă cea mai bună evaluare a Băncii a metodei dobânzii efective.

REPO transactions

Acordurile de vânzare și rechiziționare (REPO) sunt înregistrate ca tranzacții de finanțare asigurate și sunt incluse la credite. Diferențele prețurilor de vânzare și rechiziționare sunt înregistrate ca dobânzi și acumulate peste termenul REPO. Valorile mobiliare achiziționate în cadrul acordului pentru revânzare (REPO reversat) sunt înregistrate ca credite.

Stocuri de mărfuri și materiale

Stocuri de mărfuri și materiale cuprind:

- materiale pentru consum în activitatea operațională și gospodărească a băncii;
- obiecte de mică valoare și scurtă durată.

Evidența stocurilor de mărfuri și materiale se ține pe fiecare tip, grupă de materiale omogene și persoană gestionară.

Stocurile de mărfuri se reflectă în evidența contabilă la costul achiziționării inclusiv TVA. În evidența curentă se folosește metoda FIFO (primul intrat, primul iese) și trecerea la cheltuielile băncii în măsura eliberării și întrebuintării mărfurilor și materialelor.

Obiecte de mică valoare și scurtă durată sunt active valoarea unitară a cărora este mai mică decât plafonul stabilit de legislație (mai puțin de 6000 lei), indiferent de durata de exploatare sau cu o durată de serviciu mai mică de un an, indiferent de valoarea unei unități.

Obiectele de mică valoare și scurtă durată procurate și aflate în stoc se țin în evidență la contul bilanțier „Alte stocuri de mărfuri și materiale” iar obiectele predate în exploatare la contul bilanțier „Active de mică valoare și scurtă durată predate în exploatare”. Activele de mică valoare, valoarea unitară a cărora este mai mică de ½ din plafonul stabilit (3000 lei) se trec la cheltuieli în momentul predării lor în gestiune, trecerii la consum, la contul de bilanț „Cheltuieli din ieșirea altor active”. Aceste active se țin în evidență numai în valoarea lor cantitativă la contul extrabilanțier memorandum „Diferite valori și documente” și în valorică la evidența extrasistemică.

Activele de mică valoare, valoarea unitară a cărora este mai mare de ½ din plafonul stabilit (3000 lei) din momentul predării lor în exploatare se țin în evidență la contul de bilanț „Active de mică valoare și scurtă durată predate în exploatare”. Valoarea lor se reflectă la cheltuieli la contul de bilanț „Uzura activelor de mică valoare și scurtă durată predate în exploatare”.

Mijloace fixe

Active materiale pe termen lung – active materiale, prețul unitar al cărora depășește plafonul stabilit de legislație (6000 lei) planificate pentru utilizare mai mult de un an în activitatea de producție, comercială și alte activități, executarea lucrărilor, prestarea serviciilor.

Activele materiale pe termen lung procurate și luate la evidență până în a.2007 a căror valoare este mai mică de 3000 lei pentru o unitate, rămân în componența activelor materiale pe termen lung până la uzura deplină a lor (în evidența financiară).

Articolele de mijloace fixe sunt înregistrate la cost, minus valoarea uzurii acumulate și pierderile din depreciere. Cheltuielile de investiții în mijloacele fixe în curs de execuție sunt capitalizate și le este calculată uzura în momentul în care activele sunt date în exploatare.

Banca recunoaște în valoarea de bilanț a unui articol de mijloace fixe costul piesei de schimb aferentă articolului în momentul în care este suportată cheltuiala și este probabil ca beneficiile economice viitoare aferente articolului, vor reveni Băncii și costul activului poate fi evaluat în mod sigur. Toate celelalte cheltuieli sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare, pe măsură ce sunt suportate.

Mijloace fixe (continuare)

Uzura este calculată prin metoda lineară, în baza duratei de funcționare utilă a mijloacelor fixe - durata de utilizare în ani a activului respectiv, în decursul căruia în rezultatul exploatării activului se obține avantaj economic. Banca utilizează, în conformitate cu legislația, următoarele durate de funcționare utilă a mijloacelor fixe:

Active	Perioada de amortizare
Clădiri	40-56 ani
Lucrări de construcții capitale în clădirile arendate	O perioadă mai mică decât durata de funcționare utilă sau termenul contractului de închiriere
Vehicule	5-7 ani
Computere	4-5 ani
Echipament	5-15 ani
Mobilier și echipament de birou	2.5-15 ani

Valoarea de bilanț a activelor Băncii este revăzută la data întocmirii fiecărui bilanț contabil pentru a determina dacă există indicii privind deprecierea acestora. În cazul existenței unor astfel de indicii, se estimează valoarea recuperabilă a activelor. Pierderile aferente deprecierei activelor sunt reflectate în raportul privind rezultatele financiare.

Active nemateriale

Soft operațional automatizat

Licențele de soft operațional automatizat achiziționate sunt capitalizate în baza cheltuielilor suportate pentru achiziționarea și darea în exploatare a softurilor corespunzătoare. Aceste cheltuieli sunt amortizate pe baza duratei de viață utilă preconizate de până la 5 ani.

Cheltuielile pentru dezvoltarea și menținerea programelor de soft operațional automatizat, sunt recunoscute ca cheltuieli pe măsură ce sunt suportate. Cheltuielile ce se referă direct la elaborarea produselor de soft identificabile și unice, ce se află în posesia Băncii și este probabil să genereze beneficii economice ce vor depăși cheltuielile într-un an, sunt recunoscute ca active nemateriale. Cheltuielile directe includ remunerarea angajaților responsabili de dezvoltarea softului și o parte corespunzătoare de cheltuieli indirecte.

Cheltuielile de dezvoltare a softurilor operaționale automatizate sunt recunoscute ca active și sunt amortizate prin metoda lineară, pe baza duratei de viață utilă de 5 ani.

Licențe

Licențele sunt capitalizate pe baza costurilor de achiziționare a licenței respective. Aceste costuri sunt amortizate pe baza perioadei de valabilitate a licenței (5-20 de ani).

Cheltuieli ulterioare

Cheltuielile pentru dezvoltare sunt capitalizate în cazul în care produsul sau procesul este fezabil din punct de vedere tehnic și comercial și Banca dispune de resurse suficiente pentru finalizarea acestora. Cheltuielile capitalizate includ cheltuielile directe privind remunerarea muncii și o parte corespunzătoare

de cheltuieli indirecte. Alte cheltuieli pentru dezvoltare sunt reflectate în raportul privind rezultatele financiare pe măsură ce sunt suportate.

Deprecierea activelor nefinanciare

Valorile de bilanț ale activelor nefinanciare ale Băncii, cu excepția activelor privind impozitul pe venit amânat, sunt revizuite la fiecare dată a întocmirii bilanțului contabil, pentru a determina dacă există indicii privind deprecierea. În cazul în care există asemenea indicii, este estimată valoarea recuperabilă a activului.

În cazul activelor cu o durată de viață activă nedefinită și activelor nemateriale ce nu au fost încă date în exploatare, valoarea recuperabilă este estimată la data întocmirii fiecărui bilanț contabil.

O pierdere din depreciere este recunoscută atunci când valoarea de bilanț a unui activ sau unități generatoare de numerar depășește valoarea recuperabilă. Pierderile din depreciere sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare.

Pierderile din depreciere recunoscute cu referire la unitățile generatoare de numerar, sunt alocate în primul rând pentru a reduce valoarea de bilanț a oricărui goodwill alocat unităților generatoare de numerar (grupului de unități) și, ulterior, în bază de rate, pentru a reduce valoarea de bilanț a celorlalte active din unitate (grupul de unități).

Calcularea valorii recuperabile

Valoarea recuperabilă a altor active reprezintă valoarea cea mai mare dintre prețul net de vânzare și valoarea de utilizare. La estimarea valorii de utilizare, fluxurile de mijloace bănești preconizate viitoare sunt scontate la valoarea curentă în baza ratei de scont aplicată până la impozitare, ce reflectă estimările curente de piață a valorii în timp a banilor și riscurile aferente activului. Pentru activele ce nu generează afluxuri independente de mijloace bănești, valoarea recuperabilă este determinată pentru unitatea generatoare de numerar căreia îi aparține activul.

Reversarea deprecierei

O pierdere din depreciere aferentă unui goodwill nu este reversată. În ceea ce privește alte active, pierderile din depreciere sunt reversate în cazul în care au fost modificate estimările utilizate pentru determinarea valorii recuperabile.

O pierdere din depreciere este reversată doar în măsura în care valoarea de bilanț a activului nu depășește valoarea recuperabilă, ce ar fi fost stabilită, minus uzura sau amortizarea, în cazul în care nu ar fi fost recunoscută nici o pierdere din depreciere.

Depozite de la clienți

Depozitele de la clienți sunt evaluate inițial la valoarea justă plus costurile de tranzacționare și evaluate ulterior la costul amortizat prin metoda dobânzii efective.

Garanții financiare

Garanțiile financiare sunt contracte în care se prevede ca Banca să efectueze plăți specificate pentru a rambursa deținătorului o pierdere pe care acesta o suportă în cazul în care un anumit debitor nu efectuează plata la termenul stabilit conform condițiilor instrumentului debitor.

Obligațiile de garanții financiare sunt recunoscute inițial la valoarea justă și valoarea justă inițială este amortizată pe perioada garanției financiare. Obligația de garanție este înregistrată ulterior la cea mai mare valoare dintre valoarea amortizată și valoarea curentă a oricăror plăți preconizate (în cazurile în care plata în cadrul garanției a devenit probabilă). Garanțiile financiare sunt incluse în categoria alte obligațiuni.

Acreditivile documentare

Evidența acreditivilor de import se ține la contul condițional „Acreditiv”. Evidența analitică să duce la fiecare acreditiv în parte. Suma acoperirilor la acreditive de import se plasează la contul „Creditori pe decontări documentare”.

Evidența acreditivelor de export avizate clientului până la expedierea documentelor se ține la contul memorandum „Diferite valori și documente: Acreditiv de export” – în valoarea nominală a acreditivului. Suma documentelor de plată conform acreditivului de export, expediate la banca emitentă se reflectă la contul memorandum „Documente de decontare la corespondenți străini” – în valoarea nominală documentelor expediate. Evidența contabilă a sumei acoperirii acreditivelor de export în baza documentelor expediate se reflectă în contul „Creditori pe decontări documentare”.

Comisionul obținut de bancă de la operațiuni cu acreditivul bancar să reflectă la conturile de venituri în valoarea rămasă după achitarea tuturor comisioanelor în folosul băncilor corespondente.

Capital acționar

Capitalul propriu include capitalul social, primele de acțiuni, capitalul de rezervă și profitul nedistribuit al perioadei de gestiune și a perioadelor precedente.

Acțiunile ordinare sunt recunoscute ca capital propriu. Costurile incrementale direct imputabile emisiunii acțiunilor ordinare și opțiunilor acționare, sunt recunoscute ca o deducere din capitalul propriu, net de orice efecte fiscale. Capitalul social este egal cu valoarea nominală a acțiunilor plasate și este format numai în valută națională din acțiuni ordinare la valoarea nominală 10,00 lei fiecare. Capitalul social se reflectă în rapoartele financiare la valoarea nominală a acțiunilor plasate. Modificări în capitalul social pot avea loc în rezultatul emisiei de noi acțiuni, majorării nominalului unei acțiuni plasate, iar micșorării capitalului social în cazul diminuării valorii nominale a unei acțiuni sau anulării acțiunilor de tezaur.

Primele de acțiuni reprezintă diferența dintre valoarea nominală și prețul de subscriere.

Capitalul de rezervă al băncii se formează din contul defalcărilor din profitul nedistribuit în mărime de 10% de la capitalul social conform Statutului Băncii. Capitalul de rezervă se utilizează numai în cazul insuficienței profitului nedistribuit și se folosește pentru acoperirea pierderilor băncii.

Repartizarea profitului se înregistrează în contabilitate conform destinațiilor prevăzute de Hotărâri ale adunării generale a acționarilor: la plata dividendelor și la formarea fondului de rezervă și la acoperirea pierderilor perioadei precedente.

Dividendele la acțiunile ordinare sunt recunoscute ca obligații în perioada în care sunt declarate.

Dobânda

Veniturile și cheltuielile aferente dobânzilor pentru instrumentele financiare sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare la costul amortizat, prin metoda dobânzii efective. Metoda lineară a dobânzii reprezintă cea mai bună evaluare a Băncii a metodei dobânzii efective.

Metoda dobânzii efective este o metodă de calculare a costului amortizat al unui activ sau obligații financiare și distribuirea venitului sau cheltuielii aferente dobânzii în perioada relevantă. Rata dobânzii efective este rata ce scontează exact plățile sau încasările de numerar viitoare estimate de-a lungul duratei preconizate de viață a instrumentului financiar sau, după caz, de-a lungul unei perioade mai scurte, la valoarea netă de bilanț a activului sau obligației financiare. La calcularea ratei dobânzii efective, Banca trebuie să estimeze fluxurile de mijloace bănești, luând în considerare toți termenii contractuali ai instrumentului financiar (de exemplu, plățile în avans, opțiunile call și alte similare), dar nu va lua în considerare viitoarele pierderi aferente creditului. Calcularea include toate onorariile și plățile achitate sau primite între părțile contractante, ce sunt parte integrantă a ratei dobânzii efective, costurile de tranzacționare și toate celorlalte prime sau sconturi.

Veniturile și cheltuielile aferente dobânzilor, incluse în raportul privind rezultatele financiare, includ dobânda la activele și obligațiile financiare la costul amortizat în baza ratei dobânzii efective. Metoda lineară a dobânzii reprezintă cea mai bună evaluare a Băncii a metodei dobânzii efective.

Alte venituri și cheltuieli

Veniturile și cheltuielile se constată și se reflectă în rapoartele financiare în perioada în care s-au produs, indiferent de momentul efectiv al încasării sau plății mijloacelor bănești.

Veniturile aferente taxelor și comisioanelor sunt generate în timpul serviciilor financiare, prestate de Bancă, ce includ generarea creditelor, taxele de angajament, taxele pentru carduri, serviciile de administrare a numerarului, serviciile de brokeraj.

Taxele și comisioanele ce se referă direct la generarea activului sau obligației financiare (atât veniturile, cât și cheltuielile) sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare ca parte a calculării ratei dobânzii efective. Taxele de angajament aferente creditelor, care este posibil să fie utilizate treptat, sunt amânate împreună cu cheltuielile directe aferente, și sunt recunoscute ca parte a ratei dobânzii efective aferente creditului. Metoda lineară a dobânzii reprezintă cea mai bună evaluare a Băncii a metodei dobânzii efective.

Comisioanele legate de gestionarea conturilor curente sunt sporite până la momentul când contul are statut „Activ”. Odată cu schimbarea statutului contului în „Non-activ”, din diverse motive, comisioanele pentru gestionarea conturilor nu mai sunt sporite.

În cazul relațiilor contractuale între Bancă și o persoană terță ce presupune împărțirea/ re-facturarea a tuturor sau a unei părți a costurilor, o parte a costurilor care urmează să fie re-facturate se reflectă pe un cont de tranzit în bilanțul contabil și este revărsată la decontare.

Toate costurile aferente litigiului referitor contractelor de credit, din cauza neachitării de către clienți (taxa de stat, costuri notariale, etc.) sunt recunoscute ca cheltuieli ale Băncii pe măsura apariției acestora. În caz că aceste costuri sunt mai apoi achitate de către client, acestea sunt revărsate din același cont de cheltuieli.

Alte venituri aferente taxelor și comisioanelor ce sunt generate în timpul serviciilor financiare prestate de Bancă, includ serviciile de administrare a numerarului, serviciile de brokeraj și sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare prin metoda specializării exercițiului, în momentul în care este prestat serviciul corespunzător.

Alte cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor se referă în mare parte la taxe aferente tranzacțiilor și serviciilor, și sunt recunoscute ca cheltuieli în momentul în care este prestat serviciul.

Venitul net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare include toate modificările valorii juste a instrumentelor derivate, venitul minus pierderea din operațiunile de schimb valutar și venitul net aferent hârtiilor de valoare destinate pentru vânzare.

Venitul aferent dividendelor

Venitul aferent dividendelor este recunoscut în raportul privind rezultatele financiare la data la care este declarat dividendul.

Plăți privind leasingul operațional

Plățile privind leasingul operațional sunt recunoscute în profit sau pierderi prin aplicarea metodei lineare pe baza termenului de leasing. Facilitățile de leasing obținute sunt recunoscute ca parte integrantă a cheltuielilor totale de leasing, pe baza termenului de leasing.

Plățile minime de leasing efectuate în cadrul leasingului financiar sunt repartizate între cheltuielile financiare și reducerea obligației neonorate. Cheltuielile financiare sunt alocate pentru fiecare perioadă pe parcursul termenului de leasing pentru a produce o rată periodică constantă a dobânzii aferente soldului rezidual al obligației. Plățile contingente de leasing sunt contabilizate prin revizuirea plăților minime de leasing pentru perioada reziduală a leasingului în momentul în care este confirmată ajustarea de leasing.

Beneficiile angajaților

Beneficii de serviciu pe termen scurt

Beneficiile de serviciu pe termen scurt ale Băncii, ce includ salarii, prime, concedii plătite și contribuții de asigurare socială, sunt recunoscute ca cheltuieli pe măsură ce sunt suportate.

Planuri determinate de contribuții

Obligațiile de contribuție la planurile de pensii determinate sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare, drept cheltuieli pe măsură ce sunt suportate.

Banca efectuează plăți, în cursul activității ordinare, în Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Națională de Asigurări Medicale în numele angajaților cu cetățenie moldovenească, pentru pensii, asistență medicală și ajutor de șomaj. Toți angajații Băncii sunt membri și sunt obligați prin lege să facă contribuții definite (incluse în contribuțiile de asigurare socială) în fondul de pensii (un plan de contribuții definit de stat). Toate contribuțiile relevante în fondul de pensii al Republicii Moldova, sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare, drept cheltuieli, pe măsură ce sunt suportate. Banca nu mai are alte obligații în acest sens.

Banca nu dispune de un program individual de plată a pensiilor, și, în consecință, nu are obligații privind plata pensiilor. Banca nu dispune de nici un alt plan de beneficii determinate sau de un plan de beneficii post-pensionare. Banca nu are obligația să presteze alte servicii angajaților curenți sau foști.

Provizioane

Provizionul este reflectat în bilanțul contabil în cazul în care Banca are o obligație curentă legală sau implicită, ce rezultă din evenimente anterioare, și este probabil să fie necesară o reducere de beneficii economice pentru a stinge obligația.

Raportarea pe segmente

În 2018 Banca va efectua tranzacții bancare doar pe piața Republicii Moldova. Conducerea consideră că riscurile și beneficiile aferente, specifice activității bancare, nu diferă semnificativ între categoriile de clienți și regiunile geografice și nu consideră, în consecință, că identificarea segmentelor de raportare separate este necesară și ar aduce beneficii suplimentare.

Rezultat pe acțiune

Banca prezintă date despre rezultatul de bază și diluat pe acțiune ("RPA") pentru acțiunile ei ordinare. RPA de bază se calculează prin împărțirea profitului sau pierderii atribuibile acționarilor ordinari ai Băncii la media ponderată a numărului acțiunilor ordinare în circulație pe parcursul perioadei. RPA diluat se determină prin ajustarea profitului sau pierderii atribuibile acționarilor ordinari și media ponderată a numărului de acțiuni ordinare în circulație pentru efectul tuturor acțiunilor ordinare potențiale diluate ce cuprind note convertibile și opțiuni cu acțiuni acordate angajaților.

Impozite

Impozitele și taxele în Bugetul de Stat și bugetele locale sunt calculate și achitate în conformitate cu prevederile Codului fiscal, Legii Bugetului pe anul gestionar și hotărârile autorităților locale.

Impozitul pe venit pentru perioada de gestiune cuprinde impozitul curent și impozitul amânat. Impozitul pe venit se reflectă în raportul privind rezultatele financiare, cu excepția cazurilor când acesta se referă la articole raportate direct la creșterea sau diminuarea capitalului propriu. În acest caz impozitul pe venit se reflectă în capitalul propriu.

Impozitul pe venitul curent reprezintă suma totală a impozitului calculată pentru întreaga sumă a venitului impozabil aferent perioadei de gestiune, utilizând cota impozitului pe venit în vigoare sau care se află în proces de aprobare la data întocmirii bilanțului contabil, și orice ajustări privind impozitul pe venit calculat pentru toate perioadele de gestiune precedente.

Impozitul amânat este calculat și constatat prin metoda obligației bilanțiere, ce presupune constituirea unui provizion pentru diferențele temporare între venitul calculat conform contabilității financiare și cel calculat conform legislației fiscale, ce apar într-o perioadă și se corectează în una din perioadele viitoare. Efectele fiscale ale diferențelor temporare apărute în perioada curentă se calculează utilizând rata de impozitare în vigoare.

Cota impozitului pe venit în vigoare în 2018 va constitui 12% (2017 – 12%).

Activul de impozit amânat este recunoscut doar în măsura în care poate fi obținut un profit impozabil suficient, față de care să poată fi utilizat activul respectiv. Activele de impozit amânat sunt reduse pe măsură ce nu mai există o probabilitate de realizare a beneficiului fiscal corespunzător impozitului amânat.

3 Dezvăluire referitor la riscurile financiare

Introducere și prezentare generală

Cele mai importante tipuri de riscuri financiare la care este expusă Banca sunt:

- Riscul de credit
- Riscul de lichiditate
- Riscul ratei dobânzii
- Riscul operațional
- Riscul valutar

Riscul de credit

Riscul de credit este riscul apariției unei pierderi financiare a Băncii în cazurile în care clientul sau contrapartida implicate în tranzacțiile aferente instrumentelor financiare nu-și onorează obligațiile contractuale, expunerea de bază a Băncii la riscul de credit este legată de creditele și avansurile acordate clienților și altor bănci și hârtiile de valoare investiționale. Banca este expusă riscului de credit și în cazurile în care acționează în calitate de parte intermediară în numele clienților sau altor terți, sau când emite garanții.

Majoritatea concentrărilor de riscuri de credit sunt generate de amplasarea și tipul clientului în raport cu investițiile, creditele, avansurile și garanțiile acordate de Bancă.

Deprecierea creditelor și a hârtiilor de valoare

Creditele și hârtiile de valoare depreciate sunt acele credite și hârtii de valoare, pentru care Banca determină că este probabil că va fi incapabilă să colecteze toate plățile aferente principalului și dobânzilor datorate în conformitate cu condițiile contractuale prevăzute prin aranjamentele creditului / hârtiei de valoare.

Credite care nu sunt expirate sau depreciate

Această categorie include creditele și hârtiile de valoare pentru care rata de pierdere este egală cu zero. Creditele și avansurile acordate clienților incluse în această categorie reprezintă creditele ipotecare și lombard, pentru care rata de neplată și survenire a pierderii este considerată de a fi zero datorită acoperii prin gaj solvabil.

Creditele cu termenele renegociate

Creditele cu termenele renegociate sunt acele credite care au fost restructurate datorită înrăutățirii stării financiare a debitorului și pentru care Banca a făcut concesiuni care în alta situație nu ar fi fost calculate. Odată renegociat, creditul rămâne în categoria stabilită la momentul renegocierii cel puțin 1 de zile indiferent de performanțele satisfăcătoare după restructurare.

Defalcările pentru pierderi

Banca stabilește defalcări pentru reduceri pentru pierderi care reprezintă estimările sale privind pierderile ce ar surveni în portofoliul său de credite. Principalele componente ale acestor defalcări sunt componenta pierderii specifice legată de expunerile semnificative individuale, și defalcările colective privind reducerile pentru pierderi la credite stabilite pentru grupuri omogene de active în legătură cu pierderile la credite, ce au survenit, dar neidentificate încă, ca urmare a evaluării individuale privind deprecierea.

Politica privind trecerea la scăderi

Banca trece la scăderi soldul unui credit / hârtii de valoare (și oricare provizioane privind pierderile din depreciere) în cazurile în care Banca determină că creditele / hârtiile de valoare sunt ne-colectabile (sau la 150 de zile pentru cardurile de credit și 180 de zile pentru creditele fără garanții). Această determinare este efectuată după examinarea informației cum ar fi modificări semnificative în statutul financiar al debitorului / emitentului astfel încât debitorul /emitentul nu-și poate onora obligațiile de plată, sau încasările din vânzarea gajului nu vor fi suficiente pentru rambursarea integrală a expunerii.

Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate reprezintă riscul pe care Banca îl va înregistra în caz de dificultate a onorării obligațiilor rezultând din obligațiile financiare.

Managementul riscului de lichiditate

Poziția Băncii privind managementul lichidității este de a asigura, în măsura cea mai mare posibilă, că va avea suficientă lichiditate pentru a-și onora obligațiile la scadență, în condiții normale sau de criză, fără a suporta pierderi inacceptabile sau riscând să dăuneze reputației Băncii.

Pe termen scurt lichiditatea este gestionată de către Departamentul Financiar în baza informației primite de la alte entități de afaceri privind profilul lichidității activelor și obligațiilor lor financiare și a detaliilor privind fluxurile viitoare de mijloace bănești ce pot fi obținute din activitatea de afaceri prognozată în viitor. Departamentul Financiar astfel menține un portofoliu al activelor lichide pe termen scurt, compus în mare parte din hârtii de valoare investiționale lichide pe termen scurt, credite și avansuri băncilor și alte facilități interbancare, în scopul asigurării menținerii unei lichidități suficiente a întregii Băncii.

Pe termen mediu și lung lichiditatea este gestionată prin intermediul serviciului de gestionare a activelor și pasivelor care raportează comitetului ALCO privind necesitățile de finanțare viitoare.

Riscul de piață

Riscul de piață este riscul modificării prețurilor de piață, cum ar ratele dobânzilor, prețul acțiunilor, cursurile de schimb valutare și a marjelor creditare care vor afecta Banca sau valoarea instrumentelor sale financiare deținute. Obiectivul managementului riscului de piață este managementul și controlul expunerilor la riscul de piață în limita parametrilor acceptabili, optimizând rezultatul riscului.

Riscul ratei dobânzii

Activitatea Băncii este expusă riscului aferent fluctuației ratei dobânzii, ce se exprimă prin faptul că activele și obligațiile purtătoare de dobândă devin scadente sau își modifică valoarea în termene sau sume diferite. Activitățile de gestiune a riscurilor au ca obiectiv optimizarea venitului net aferent dobânzilor, cu condiția ca nivelurile ratei dobânzii cotate pe piață să fie corelate la strategiile de afaceri ale Băncii.

Sensibilitatea venitului net obținut din dobânzi reprezintă efectul modificării ratei dobânzii la activele și datoriile variabile la venitul net din dobânzi al Băncii. Sensibilitatea capitalului statutar se calculează prin reevaluarea activelor financiare cu rate fixe pentru efectele modificărilor efectuate la ratele dobânzilor, bazându-se pe presupunerea că sunt schimbări paralele pe grafice. Conform evoluției pieței financiare, Banca estimează o fluctuație de + / - 100 puncte de bază pe active și pasivele ei, și prevede impactul asupra acestei fluctuații a venitului net din dobânzi.

Riscul valutar

Banca este expusă riscului valutar prin tranzacțiile cu valută străină față de leul moldovenesc. Există de asemenea un risc bilanțier ca obligațiile monetare nete exprimate în valute străine vor avea o valoare mai mare când vor fi convertite în lei moldovenești ca rezultat al mișcărilor valutare.

Banca își gestionează expunerea la variațiile ratelor de schimb prin modificarea structurii activelor și obligațiilor. Principalele valute străine deținute de Bancă sunt Euro, dolarul SUA, și RUB. Banca efectuează operațiuni atât în valuta locală cât și în valută străină și monitorizează expunerea sa valutară zilnic și își păstrează pozițiile valutare în cadrul limitelor stabilite de BNM pentru fiecare valută în parte și pe total. Banca are ca scop să minimizeze expunerea sa la riscul valutar prin menținerea unei poziții valutare deschise la un nivel minim.

Expunerea Băncii la riscul aferent activității de tranzacționare generează câștiguri și pierderi provenite din variația cursului valutar ce sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare. Aceste expuneri cuprind activele și obligațiile monetare ale Băncii ce nu sunt denumite în moneda de măsură utilizată de Bancă

Riscul operațional

Riscul operațional este riscul pierderii directe sau indirecte, generat de o serie de cauze asociate cu procesele, personalul, tehnologiile și infrastructura Băncii, dar și de factori externi, cu excepția riscurilor de credit, de piață și de lichiditate, cum sunt factorii generați de prevederile legale și normative și de standardele general acceptate de etică corporativă. Riscurile operaționale sunt generate de toate operațiunile Băncii și constituie un pericol pentru toate entitățile comerciale.

Obiectivul Băncii este gestionarea riscului operațional pentru a echilibra evitarea pierderilor financiare și prejudiciilor aduse reputației Băncii cu eficiența generală a costului și pentru a evita procedurile de control ce limitează inițiativa și creativitatea.

Responsabilitatea primară pentru elaborarea și implementarea controalelor de depistare a riscurilor operaționale este atribuită managerului șef din fiecare unitate comercială. Responsabilitatea este confirmată prin elaborarea unor standarde generale ale Băncii privind gestiunea riscurilor operaționale în următoarele domenii:

- Cerințe privind delimitarea corespunzătoare a funcțiilor, inclusiv autorizarea independentă a tranzacțiilor
- Cerințe privind verificarea și monitorizarea tranzacțiilor
- Respectarea prevederilor normative și legale
- Documentarea controalelor și procedurilor
- Cerințe privind estimarea periodică a riscurilor operaționale și caracterul adecvat al controalelor și procedurilor de eliminare a riscurilor depistate
- Cerințe privind raportarea pierderilor operaționale și acțiunile de remediere propuse
- Elaborarea planurilor de cheltuieli neprevăzute
- Instruire și dezvoltare profesională
- Standarde etice și comerciale
- Reducerea riscurilor, inclusiv asigurările, în cazul în care se dovedește eficient.

Gestionarea capitalului

Obiectivele Băncii în timpul gestionării capitalului constau în protejarea capacității Băncii conform principiului continuității întreprinderii pentru a produce profit acționarilor și beneficii altor mandatar și pentru a menține o structură optimă de capital pentru a reduce costurile capitalului.

Pentru a menține sau ajusta structura capitalului, Banca poate ajusta cantitatea dividendelor plătite acționarilor, rentabilitatea capitalului acționarilor, să emită acțiuni noi sau să vândă activele pentru a reduce datoria. Nu au fost modificări în obiective, politici și procese din perioadele precedente.

Suficiența capitalului și capitalul normativ sunt monitorizate de managementul Băncii, tehnici bazate pe îndrumările elaborate de Banca Națională a Moldovei.

Banca Națională a Moldovei impune ca fiecare Banca să mențină începând cu 31 decembrie 2012 cuantumul capitalului minim necesar în mărime de 200 mil. lei. Începând cu 30 iunie 2012 Banca trebuie să dețină și să mențină coeficientul suficienței capitalului ponderat la risc în mărime de cel puțin șaisprezece procente (16.0%)

4 Alte dezvoltări

Estimarea valorii juste

Valoarea justă este suma pentru care poate fi schimbat un instrument între părțile cunoscătoare și dispuse în cadrul unei operații comerciale. Reprezintă o aproximare generală a valorii posibile și poate să nu fie realizată niciodată în mod efectiv.

Banca ia în considerare posibilitatea de a moderniza sistemul de raportare pentru a facilita estimarea valorii juste, pe baza fluxurilor scontate de mijloace bănești, utilizând ratele de piață ale dobânzilor pentru

instrumentele financiare cu caracteristici similare de risc și scadențe reziduale individuale la data de raportare.

Notele expuse în continuare rezumă metodele și conceptele principale utilizate la estimarea valorii juste a instrumentelor financiare reflectate în tabel.

Mijloace bănești plasate în bănci: Acestea includ plasări interbancare și articole în curs de încasare. Valoarea justă a plasărilor cu rată flotantă și a depozitelor overnight reprezintă valoarea de bilanț. Depozitele cu o rată fixă a dobânzii devin scadente într-o perioadă mai mică de trei luni și se estimează că valoarea lor justă nu diferă semnificativ de valoarea de bilanț, deoarece aceste instrumente au termene de scadență scurte și sunt convertibile în numerar sau decontate fără cheltuieli semnificative de tranzacționare.

Credite și avansuri acordate clienților: Acestea sunt înregistrate minus provizionul pentru depreciere. Valoarea justă estimată a creditelor și avansurilor reprezintă valoarea scontată a fluxurilor de mijloace bănești estimate viitoare ce urmează să fie încasate. Fluxurile de mijloace bănești preconizate sunt scontate la ratele de piață curente pentru a determina valoarea justă. Pentru creditele și avansurile acordate clienților cu scadență de până la un an se presupune că valoarea justă este ne semnificativ diferită de valoarea de bilanț.

Hârțile de valoare investiționale: Acestea includ active purtătoare de dobândă păstrate până la scadență, ca active destinate pentru vânzare evaluate la cost. Valoarea justă pentru activele păstrate până la scadenta este bazată pe prețul de piață sau pe cotațiile de preț ale brokerului sau dealerului. În cazurile în care aceasta informație lipsește, valoarea justă a fost estimată prin intermediul prețului de piață cotelat pentru hârțile de valoare cu credit, scadenta și caracteristici similare. Activele destinate pentru vânzare cuprind instrumente de capital propriu înregistrate și neînregistrate fără prețuri cotate pe o piață activă, și este imposibil de estimat valoarea justă prin metodele alternative.

Depozite ale băncilor și clienților: Pentru depozitele la cerere și depozitele fără o scadență fixă, valoarea justă reprezintă suma plătită la cerere la data întocmirii bilanțului contabil. Valoarea justă a depozitelor cu scadență fixă este estimată în baza fluxurilor scontate de mijloace bănești, utilizând ratele dobânzii oferite la moment pentru depozitele cu scadență reziduală similară. Pentru depozitele cu scadență în termen de 1 an, se estimează că valoarea justă nu poate să difere semnificativ de valoarea de bilanț. Valoarea relațiilor pe termen lung cu depozitarii nu este luată în considerare la estimarea valorilor juste.

Împrumuturi de la bănci și companii: Împrumuturile de la bănci sunt înregistrate la cost, ce aproximează valoarea justă, deoarece aceste instrumente au termene de scadență scurte și rate flotante ale dobânzii pentru a reflecta modificările de pe piață.